

FORSVARET AV KYSTEN ET POLITISK FOLKEBEDRAG?

Kan vi så stole på at politikerne vil ta konsekvensene av de politiske vedtak som er fattet om Forsvarets struktur og erkjenne at Norge er en kyststat? Troverdigheten av den politiske satsingen i nordområdene, evnen til å hevde vår suverenitet under alle forhold og viljen til å oppfylle våre allianseforpliktelser både hjemme og ute kan ikke sees løsrevet fra vår evne til et troverdig militært forsvar i kystsonen.

Når det i disse dager blir sådd tvil om viktige elementer av Sjøforsvarets struktur får plass i den kommende forsvarstruktur, er det grunn til å stille spørsmål om politikerne er villig til å stå ved sine forpliktelser.

Stortinget har flere ganger diskutert og gitt overveldende støtte til anskaffelsen av SKJOLD-klassen. Viktige og riktige argumenter ble brukt fra Stortingets talerstol for å understreke betydningen av denne type fartøyer. Disse argumentene er enda mer relevante i dag.

En rekke marinesjefer i NATO har i det siste understreket betydningen av kystsoneforsvar og den omstilling som skjer for å tilpasse marinestrukturene for å være i stand til å operere effektivt i kystsonen. Mariner som tidligere primært har drevet havgående operasjoner, er nå opptatt av å anskaffe plattformer og våpensystemer som egner seg i kystfarvann.

Strukturelementene i et kystsoneforsvar kan være av forskjellig type og størrelse. Hurtiggående mindre fartøyer med missiler og kanoner, konvensjonelle mindre undervannsbåter og mineryddingsfartøyer blir i internasjonale fagkretser utpekt som meget vel egnet. Dette er typiske kapasiteter som Norge burde kunne bidra med.

Sjøforsvarets struktur som er vedtatt av Stortinget, vil gi oss et relevant kystsoneforsvar som er helt i samsvar med NATOs rådende maritime strategi og samtidig vel tilpasset nasjonale behov. Til tross for en sterkt ressursbegrenset struktur vil de planlagte typer av innsats-elementer til sammen utgjøre en moderat men dog en helhetlig kystsoneforsvarskapasitet. Bortfall av ett eller flere av disse typene av kapasiteter vil være et sterkt signal både nasjonalt og innen alliansen og ikke minst til mindre vennligsinnede om at kysten vår er et åpent og ubeskyttet friområde.

En 2500 kilometer lang kyst er vår sårbare grenseflate mot omverden. Historien taler sitt tydelige språk. Det må derfor karakteriseres som et politisk svik og unnfalighet om kysten ikke blir tilgodesett med et relevant militært forsvar. Kystvakten gjør en utmerket jobb når konfliktnivået er lavt. Øker konfliktnivået, har Kystvakten verken trening eller maktmidler til å motvirke aggressive handlinger. Synlig, rask og effektiv militær reaksjon er da nødvendig.

NATO er fortsatt en garantist for vår sikkerhet, og vi er avhengig av assistanse fra alliansen ved forsvar av eget territorium. Om behovet for assistanse skulle melde seg, ville det være en fallitterklæring om vi som den mest utpregede kystnasjon i alliansen ikke skulle ha den nødvendige kapasitet og kompetanse til å yte et fullverdig bidrag til operasjoner i vår egen kystsonen. Det ville mildt sagt vekke forundring hos våre alliansepartnere om vi i en gitt situasjon skulle være totalt prisgitt NATO for å kunne etablere et kystsoneforsvar i vårt eget område.

Åsmund Andersen
President i Sjømilitære Samfund

